

Question Bank
UG 2nd Sem(Minor)
Department of Philosophy
UGPHDE202

Introduction to Western philosophy

A) Very short questions (1 mark)

Unit 1:

1. What is Philosophy?

দৰ্শনকি?

2. What is the literal meaning of Philosophy?

দৰ্শনশব্দটোৰ আক্ষৰিক অৰ্থকি?

3. Is Philosophy a science?

দৰ্শনবিজ্ঞানে?

4. What is western philosophy?

পাশ্চাত্যদৰ্শনকি?

5. Name two western philosophers.

দুজন পাশ্চাত্যদাৰ্শনিকৰ নাম লিখা।

6. Write one characteristic of western philosophy.

পাশ্চাত্যদৰ্শনৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

7. Write a difference between Philosophy and Science.

দৰ্শন আৰু বিজ্ঞানৰ মাজত এটা পাৰ্থক্য লিখা।

Unit 2:

1. What is innate knowledge?
সহজাতজ্ঞানকি?
2. Who is known as the father of Rationalism?
যুক্তিবাদৰপিতৃকোনবুলিজনায়?
3. Who said “Knowledge comes from experience”?
“জ্ঞানঅভিজ্ঞতাৰপৰাআহে” বুলিকোনেকৈছিল?
3. What is Rationalism?
যুক্তিবাদকি?
4. Which faculty is emphasized in Rationalism?
যুক্তিবাদতকোনক্ষমতাকগুরুত্বদিয়াহয়?
5. Name a Rationalist philosopher.
এজনযুক্তিবাদীদাৰ্শনিকৰনামলিখা।
6. What is Empiricism?
অভিজ্ঞতাবাদকি?
7. What is the source of knowledge in Empiricism?
অভিজ্ঞতাবাদতজ্ঞানৰউৎসকি?
8. Name an Empiricist philosopher.
এজনঅভিজ্ঞতাবাদীদাৰ্শনিকৰনামলিখা।
9. Who said “I think, therefore I am”?
“I think, therefore I am” বুলিকোনেকৈছিল?
10. Who said “The mind is a blank slate”?
“মনটোএটাঅলিখিতউকাকাগজ” বুলিকোনেকৈছিল?
11. Who said “All knowledge comes from experience”?
“সকলোজ্ঞানঅভিজ্ঞতাৰপৰাআহে” বুলিকোনেকৈছিল?
12. Who said “Reason is the source of knowledge”?
“যুক্তিহৈছেজ্ঞানৰউৎস” বুলিকোনেকৈছিল?
13. Who said “There are no innate ideas”?
“সহজাতধাৰণানাথাকে” বুলিকোনেকৈছিল?
14. Who said “Clear and distinct ideas are true”?
“স্পষ্টআৰুস্বচ্ছধাৰণাইসত্য” বুলিকোনেকৈছিল?
15. Who is known as an empiricist philosopher?
এজনঅভিজ্ঞতাবাদীদাৰ্শনিককোন?
16. What is the basis of knowledge in Empiricism?
অভিজ্ঞতাবাদতজ্ঞানৰআধাৰকি?

17. What are sense experiences?
ইন্দ্রিয়অভিজ্ঞতাকি?
18. What is tabula rasa?
Tabula rasa বুলিলে কি বুজায়?
19. What is Kant's Critical philosophy?
কান্টৰ সমালোচনামূলক দৰ্শনিকি?
20. Who is the founder of Critical philosophy?
সমালোচনামূলক দৰ্শনৰ প্ৰতিষ্ঠাপক কোন?

Unit 3:

1. Which theory holds that the object of knowledge exist inde-pendently of the knowing mind?
কোন মতবাদ অনুসৰি জ্ঞেয় বস্তুৰ মন নিৰপেক্ষ স্বতন্ত্ৰ অস্তিত্ব আছে?
2. Which holds that the objects of knowledge exist independently of the knowing mind.
(Idealism / Realism / Nominalism)
কিতত্ত্ব অনুসৰি জ্ঞেয় বস্তুৰ মন নিৰপেক্ষ স্বতন্ত্ৰ অস্তিত্ব আছে? (ভাববাদ / বাস্তববাদ / নামবাদ)
3. Who at first used the term "Naïve realism"?
'Naïve realism' শব্দটো সৰ্বপ্ৰথম কোনে ব্যৱহাৰ কৰিছে?
4. Why naïve realism is called direct realism?
সৰল বাস্তববাদক যি অপৰোক্ষ বাস্তববাদ বুলি কোৱা হয়?
5. Which theory of realism is called presentationism?
বাস্তববাদৰ কোনটো মতবাদক সাক্ষাৎ প্ৰতীতিবাদ বুলি কোৱা হয়?
6. According to naïve realism we can directly / indirectly obtain the knowledge of external word.
সৰল বাস্তববাদ অনুসৰি আমি প্ৰত্যক্ষভাৱে/পৰোক্ষভাৱে বাহ্যজগতৰ জ্ঞান লাভ কৰিব পাৰোঁ।
7. Which theory of realism is called unscientific realism?
বাস্তববাদৰ কোনটো মতবাদক 'অবৈজ্ঞানিক বাস্তববাদ' বুলি কোৱা হয়?
8. Can naïve realism explain wrong knowledge?
সৰল বাস্তববাদে ভ্ৰান্ত-জ্ঞানক ব্যাখ্যা কৰিব পাৰেনে?
9. Has naïve realism a scientific basic?
সৰল বাস্তববাদৰ বৈজ্ঞানিক ভিত্তি আছেনে?
10. Name the theory which states that the external world can be indirectly known?
বাহ্যজগতক পৰোক্ষভাৱে জনা যায় বুলি কোৱা মতবাদটোৰ নাম লিখ।
11. . Which theory of realism is called commonsense realism?
কোনটো বাস্তববাদক সাধাৰণ মানুহৰ বাস্তববাদ বুলি কোৱা হয়?

12. The relation between knower and known is direct/ indirect in naïve realism.
সৰলবাস্তৱবাদতজ্ঞাতাআৰুজ্ঞেয়ৰসম্পৰ্কহ'লপ্ৰত্যক্ষ/পৰোক্ষ।
13. Name the theory which states that the external world can be directly known.
বাহ্যজগতকপ্ৰত্যক্ষভাবেবাপোনপটীয়ভাবেজনাযায়বুলিকোৱামতবাদটোৰনামলিখা।
14. Which theory of realism is called indirect realism?
কোনটোবাস্তৱবাদকপৰোক্ষবাস্তৱবাদবুলিকোৱাহয়?
15. . Who propounded scientific realism?
বৈজ্ঞানিকবাস্তৱবাদৰপ্ৰৱৰ্তককোন?
16. Who is the author of the famous book, Essay Concerning Human Understanding?
বিখ্যাতগ্ৰন্থ Essay Concerning Human Understanding বলেখককোন?
17. Name the philosopher who said that the external world is unknown and unknowable?
বাহ্যজগতকঅজ্ঞাতআৰুঅজ্ঞেয়বুলিকোৱাদাৰ্শনিকগৰাকীৰনামলিখা।
18. The relation between knower and the known is indirect /direct in scientific realism.
বৈজ্ঞানিকবাস্তৱবাদতজ্ঞাতাআৰুজ্ঞেয়ৰমাজৰসম্পৰ্কপ্ৰত্যক্ষ / পৰোক্ষ।
19. "Primary qualities are objective and secondary qualities are subjective." Whose view is this?
"মুখ্যগুণবোৰবস্তুগতআৰুগৌণগুণবোৰমনোগত।" এইটোকাৰমত?
20. Substance is that I know not what"-who expressed this view?
"দ্রব্যহ'লযাকমইনাজানোঁ"-এইঅভিमतকোনেআগবঢ়াইছে।
21. Which theory holds that objects do not exist independently of the knowing mind?
কোনমতবাদঅনুসৰি জ্ঞেয়বস্তুৰমননিৰপেক্ষস্বতন্ত্ৰঅস্তিত্বনাই?
22. Who is the father of modern idealism?
আধুনিকভাববাদৰজনককোন?
23. Who is the founder of subjective idealism?
আত্মগতভাববাদৰপ্ৰৱৰ্তককোন?
24. Which theory of idealism is called mentalism?
ভাববাদৰকোনটোমতবাদকমানসবাদবুলিকোৱাহয়?
25. Did Berkeley believe in the existence of matter?
বাৰ্কলিয়েজড়দ্রব্যৰঅস্তিত্বতবিশ্বাসকৰেনে?
26. Who refuted Lock's classification of primary and secondary qualities?
ল'কৰমুখ্যআৰুগৌণগুণৰবিভাজনককোনেখণ্ডনকৰিছে?

27. Who claims only mind and their ideas exist? (Locke /Berkeley / Hume)
কেৱল মন আৰু মনৰ ধাৰণাকে অস্তিত্বশীল বুলি কোনে দাবী কৰিছে? (ল'ক / বার্কলি / হিউম)
28. "Esse est percipi" Name the philosopher who is associated with this statement?
'অস্তিত্ব প্রত্যক্ষনির্ভব'-এই উক্তিটোৰ লগত জড়িত দাৰ্শনিক গৰাকীৰ নাম লিখা।
29. Who is the advocate of dialectical method?
দ্বান্দ্বিক পদ্ধতিৰ প্ৰৱৰ্ত্তাকোন?
30. Name the philosopher who advocates objective idealism.
বস্তুগত ভাববাদ প্ৰৱৰ্ত্তন কৰা দাৰ্শনিক গৰাকীৰ নাম লিখা।
31. According to Hegel, the last stage to reach the absolute is.....(Fill in the blanks)
হেগেলৰ মতে, পৰম ব্ৰহ্মত উপনীত হোৱা অস্তিত্বমন্তৰটো হৈছে.....

Unit 4:

1. How many theories of truth are there?

সত্যতাসম্পৰ্কীয় মতবাদ কেইটা?

2. Which philosophers are the supporter of correspondence theory of truth?

কোন দাৰ্শনিক সকলো সাদৃশ্যবাদ বা অনুরূপতাবাদ মতবাদৰ সমৰ্থক?

4. Write the names of philosophers who are the supporters of correspondence theory of truth.

সত্যৰ সাদৃশ্যবাদ বা অনুরূপতাবাদ মতবাদটো সমৰ্থন কৰা দাৰ্শনিক সকলৰ নাম লিখা।

5. Name the theory of truth supported by the Realists.

বাস্তৱবাদী সকলে সমৰ্থন কৰা সত্যতাসম্পৰ্কীয় তত্ত্বটোৰ নাম লিখা।

6. Name one supporter of the correspondence theory of truth.

সত্যতাসাদৃশ্যবাদতত্ত্বটো সমৰ্থন কৰা এজন দাৰ্শনিকৰ নাম লিখা।

7. Give the idealistic view on Coherence theory of truth,

ভাববাদী দাৰ্শনিক সকলৰ সংগতিবাদ মতবাদটো লিখা।

8. What is the yardstick of truth according to the Coherence theory of truth?

সত্যসম্পৰ্কে সংগতিবাদতত্ত্ব অনুসৰি সত্যতাৰ মাপকাঠি কি?

9. What is the meaning of coherence theory of truth?

সত্যতাৰসঙ্গতিবাদতত্ত্বটোৰঅৰ্থকি?

10. Name one supporter of the Coherence theory of truth.

সংগতিবাদৰএজনসমৰ্থকৰনামলিখা।

11. What is coherence theory of truth?

সংগতিবাদকাকবোলে?

12. State the name of two philosophers who support Coherence theory of truth.

সংগতিবাদমতবাদটোসমৰ্থনকৰাদুজনদাৰ্শনিকৰনামলিখা।

13.. Name the theory of truth supported by the Idealist.

ভাববাদীসকলেসমৰ্থনকৰাসত্যতাসম্পৰ্কীয়তত্ত্বটোৰনামলিখা।

14. Name the theory of truth who admits the degrees of truth?

সত্যৰমাত্রাকস্বীকাৰকৰামতবাদটোৰনামলিখা।

15. Which Philosophers are the supporters of Pragmatic theory of truth?

কোনদাৰ্শনিকসকলউপযোগিতবাদৰসমৰ্থনকৰিছে?

16. Name one supporter of the pragmatic theory of truth.

সত্যৰউপযোগিতাবাদৰএজনসমৰ্থকৰনামলিখা।

17. State the name of two philosophers who support pragmatic theory of truth.

সত্যৰউপযোগিতাবাদতত্ত্বটোসমৰ্থনকৰাদুজনদাৰ্শনিকৰনামলিখা।

Short Questions/Short Notes: (6 Marks)

Unit 1

1. Write a short note on western philosophy.

পাশ্চাত্যদৰ্শনৰএটিচমুটোকালিখা।

2. Write a short note on the nature of Western philosophy.

পাশ্চাত্যদৰ্শনৰপ্ৰকৃতিসম্পৰ্কেচমুটোকালিখা।

3. Write a note on how philosophy related to science .

দৰ্শনবিজ্ঞানৰসৈতেকিদৰেসম্পৰ্কিতএটাকালিখা।

4. The relationship between Philosophy and religion.

দৰ্শনআৰুধৰ্মৰসম্পৰ্ক।

5. What is the difference between Philosophy and Science?

দৰ্শনআৰুবিজ্ঞানৰমাজতপাৰ্থক্যকি?

6. What is the importance of Philosophy?

দৰ্শনৰগুৰুত্বকি?

7. What is Philosophy? Explain its nature.

দৰ্শনকি? ইয়াৰস্বৰূপব্যাখ্যাকৰা।

8. Explain the scope of western philosophy.

পাশ্চাত্য দৰ্শনৰপৰিসৰব্যাখ্যাকৰা।

Unit 2

1. Write a short note on Rationalism.

বুদ্ধিবাদৰওপৰতএটাচুটিটোকালিখা।

2. Write a short note on Empiricism.

অভিজ্ঞতাবাদৰওপৰতএটাচুটিটোকালিখা।

3. Kant's Critical Philosophy

কান্তৰসমালোচনামূলকদৰ্শন

4. A priori knowledge?

A priori জ্ঞান

5. A posteriori knowledge

A posteriori জ্ঞান

6. Difference between a priori and a posteriori knowledge

A priori আৰুA posteriori জ্ঞানৰমাজতপাৰ্থক্য

7. Explain the main features of Empiricism.

অভিজ্ঞতাবাদৰমুখ্যবৈশিষ্ট্যসমূহব্যাখ্যাকৰা।

8. How does Empiricism explain the origin of knowledge?

অভিজ্ঞতাবাদে জ্ঞানৰ উৎপত্তিকেনেকৈ ব্যাখ্যা কৰে?

9. Distinguish between Rationalism and Empiricism.

বুদ্ধিবাদ আৰু অভিজ্ঞতাবাদৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুওৱা।

10. Explain Kant's Critical Philosophy.

কান্তৰ সমালোচনামূলক দৰ্শন ব্যাখ্যা কৰা।

11. How does Kant synthesize Rationalism and Empiricism?

কান্তে কেনেকৈ বুদ্ধিবাদ আৰু অভিজ্ঞতাবাদক সমন্বয় কৰে?

12. Explain Kant's view: "Knowledge begins with experience but does not arise from experience alone."

“জ্ঞান অভিজ্ঞতাৰ সৈতে আৰম্ভ হয় কিন্তু কেৱল অভিজ্ঞতাৰ পৰা উৎপন্ন হয়”—

এই বিষয়ে কান্তৰ মত ব্যাখ্যা কৰা।

Unit 3:

1. What is Realism? Explain.

বাস্তৱবাদ কি? ব্যাখ্যা কৰা।

2. Explain Naive Realism.

সৰল বাস্তৱবাদ ব্যাখ্যা কৰা।

3. Scientific Realism

বৈজ্ঞানিক বাস্তৱবাদ

4. Write a short note on Realism.

বাস্তৱবাদৰ ওপৰত এটা চুটিটো কালিখা।

5. What is Idealism? Explain.

ভাৱবাদ কি? ব্যাখ্যা কৰা।

6. Can Naive realism explain error?

সৰল বাস্তৱবাদে ভুল বা ভ্ৰান্ত জ্ঞান ব্যাখ্যা কৰিব পাৰেনে?

7. What is the difference between primary and secondary qualities?

মুখ্য আৰু গৌণ গুণৰ পাৰ্থক্য সমূহ কি কি?

8. Write the difference between naive realism and scientific realism.

সৰল বাস্তৱবাদ আৰু বৈজ্ঞানিক বাস্তৱবাদৰ পাৰ্থক্য লিখা।

9. Write the characteristics of naive realism.

সৰল বাস্তৱবাদৰ বৈশিষ্ট্য লিখা।

10. Write the characteristics of scientific realism.

বৈজ্ঞানিকবাস্তৱবাদৰবৈশিষ্ট্যলিখা।

11. Write a short note on 'esse est percipi'.

'অস্তিত্বপ্রত্যক্ষনির্ভৰ' চমুকৈলিখা।

12. Write a short note on Subjective Idealism.

আত্মগতভাৱবাদৰএটিচমুকৈলিখা।

13. Write a short note on Objective Idealism.

বস্তুগতভাৱবাদৰএটিচমুকৈলিখা।

14. Write the characteristics of Idealism.

ভাৱবাদৰবৈশিষ্ট্যলিখা।

15. Write the difference between subjective and objective idealism.

আত্মগতআৰুবস্তুগতভাৱবাদৰপাৰ্থক্যলিখা।

Unit 4:

1. What is truth? Explain the nature and criterion of truth.

সত্যকি? সত্যৰস্বৰূপআৰুমানদণ্ডবাখ্যাকৰা।

2. Write a short note on Correspondence theory of truth.

সাদৃশ্যবাদতত্ত্বৰএটিচমুকৈলিখা।

3. Write a short note on coherence theory of truth.

সংগতিবাদতত্ত্বটোচমুকৈলিখা।

4. Write a short note on pragmatic theory of truth.

উপযোগীতাবাদৰএটিচমুকৈলিখা।

5. Write about Coherence theory of truth in Hegelian Idealism.

হেগেলীয়ভাৱবাদৰসত্যৰসংগতিমতবাদটোৰবিষয়েলিখা।

6. Write a note on Space and Time.

দেশআৰুকালৰপৰতএটিটোকৈলিখা।

7. Write a short note on the nature of Space.

দেশৰ প্ৰকৃতিসম্পৰ্কে এটা চমুটো কালিখা।

8. Write a short note on the nature of Time.

কালৰ প্ৰকৃতিসম্পৰ্কে এটা চমুটো কালিখা।

9. Discuss Aristotle's views on causation.

কাৰণসম্পৰ্কে এৰিষ্ট'টলৰ মতবাদ আলোচনা কৰা।

Long questions: (10 marks)

Unit 1:

1. What is Western Philosophy? Discuss its nature and scope.

পাশ্চাত্য দৰ্শন কি? ইয়াৰ স্বৰূপ আৰু পৰিসৰ আলোচনা কৰা।

2. Discuss the nature of Western Philosophy.

পাশ্চাত্য দৰ্শনৰ স্বৰূপ আলোচনা কৰা।

3. Explain the scope of Western Philosophy.

পাশ্চাত্য দৰ্শনৰ পৰিসৰ ব্যাখ্যা কৰা।

4. Discuss the relation between Philosophy and Science.

দৰ্শন আৰু বিজ্ঞানৰ মাজত সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা।

6. Explain the importance of Philosophy in human life.

মানুহৰ জীৱনত দৰ্শনৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

7. Discuss the aims and functions of Philosophy.

দৰ্শনৰ উদ্দেশ্য আৰু কাৰ্যসমূহ আলোচনা কৰা।

8. "Philosophy is the mother of all sciences" — Discuss.

“দৰ্শন সকলো বিজ্ঞানৰ মাতৃ” — আলোচনা কৰা।

9. Discuss the relation between Philosophy with other disciplines.

দর্শনৰলগতআনআনবিষয়সমূহৰসম্পৰ্কআলোচনাকৰা।

Unit 2:

1. What is Rationalism? Discuss its main features.

বুদ্ধিবাদকি? ইয়াৰমুখ্যবৈশিষ্ট্যআলোচনাকৰা।

2. What is Empiricism? Explain its main features.

অভিজ্ঞতাবাদকি? ইয়াৰমুখ্যবৈশিষ্ট্যব্যাখ্যাকৰা।

3. Critically examine the theory of Rationalism.

বুদ্ধিবাদতত্ত্বসমালোচনামূলকভাৱেপৰ্যালোচনাকৰা।

4. Critically examine the theory of Empiricism.

অভিজ্ঞতাবাদৰতত্ত্বসমালোচনামূলকভাৱেপৰ্যালোচনাকৰা।

5. Discuss the differences between Rationalism and Empiricism.

বুদ্ধিবাদআৰুঅভিজ্ঞতাবাদৰমাজতপার্থক্যসমূহআলোচনাকৰা।

6. Discuss Immanuel Kant's Critical Philosophy.

ইমানুৱেলকাণ্টৰসমালোচনামূলকদর্শনআলোচনাকৰা।

7. How does Immanuel Kant synthesize Rationalism and Empiricism?

কান্তকেনেকৈবুদ্ধিবাদআৰুঅভিজ্ঞতাবাদকসমন্বয়কৰে?

8. Explain the contribution of Rationalists to the theory of knowledge.

জ্ঞানতত্ত্বতবুদ্ধিবাদীসকলৰঅৱদানব্যাখ্যাকৰা।

9. Explain the contribution of Empiricists to the theory of knowledge.

জ্ঞানতত্ত্বতঅভিজ্ঞতাবাদীসকলৰঅৱদানব্যাখ্যাকৰা।

10. Discuss the synthesis of knowledge in Kant's philosophy.

কান্তৰদর্শনতজ্ঞানৰসমন্বয়আলোচনাকৰা।

Unit 3:

1. What is realism? What are the characteristics of realism?

বাস্তববাদকাকবোলে? বাস্তববাদৰবৈশিষ্ট্যসমূহকিকি?

2. What is naïve realism? What are its characteristics?

সৰলবাস্তববাদকি ?ইয়াৰবৈশিষ্ট্যসমূহকিকি?

3. What is naive realism? Is it a satisfactory theory?

সৰলবাস্তববাদকি ?এইমতবাদসন্তোষজনকহয়নে?

4. Explain and examine the features of scientific realism.

বৈজ্ঞানিকবাস্তববাদৰবৈশিষ্ট্যসমূহকব্যখ্যাআৰুপৰীক্ষাকৰা।

5. Explain and examine scientific realism.

বৈজ্ঞানিকবাস্তববাদমতবাদটোব্যখ্যাআৰুপৰীক্ষাকৰা।

6. What is scientific realism and why is it known as representative realism?

বৈজ্ঞানিকবাস্তববাদকিআৰুইয়াকপ্ৰতিনিধীবাস্তববাদকিয়কোৱাহয়?

7. What is scientific realism? Explain the characteristics of scientific realism.

বৈজ্ঞানিকবাস্তববাদকাকবোলে? বৈজ্ঞানিকবাস্তববাদৰবৈশিষ্ট্যসমূহকব্যখ্যাকৰা।

8. Explain and examine the naïve realism.

সৰলবাস্তববাদমতবাদটোব্যখ্যাআৰুপৰীক্ষাকৰা।

9. Explain the drawbacks of naïve realism.

সৰলবাস্তববাদৰদোষসমূহকব্যখ্যাকৰা।

10. What is idealism? What are the different types of idealism? Explain.

ভাববাদকি ?ভাববাদৰবিভিন্নপ্ৰকাৰবোৰকিকি ?ব্যখ্যাকৰা।

11. Explain objective idealism.

বস্তুগতভাববাদকব্যখ্যাকৰা।

12. What are the salient features of idealism?

ভাববাদৰপ্ৰধানবৈশিষ্ট্যসমূহকি কি?

13. Is Berkeley's idealism subjective or objective? Discuss.

বাৰ্কলিৰভাববাদআত্মগতভাববাদনেবস্তুগতভাববাদ? আলোচনাকৰা।

14. Explain and examine idealism of Berkeley. Is Berkeley's idealism subjective?

বাৰ্কলিৰভাববাদব্যখ্যাআৰুপৰীক্ষাকৰা। বাৰ্কলিৰভাববাদআত্মগতনে?

Unit 4:

1. Write a note on pragmatic theory of truth.

সত্যতাৰউপযোগিতবাদতত্ত্বটোৰ ওপৰতএটিটোকালিখা।

2. Discuss the coherence theory of truth.

সংগতিবাদতত্ত্বটোআলোচনাকৰা।

3. What is truth? Explain in short the theories of truth.

সত্যতাকাকবোলে? সত্যতাসম্পৰ্কীয়তত্ত্বসমূহচমুকৈআলোচনাকৰা।

4. Explain and examine the correspondence theory of truth.

সত্যতাসম্পৰ্কীয়সাদৃশ্যবাদতত্ত্বটোব্যখ্যাকৰিপৰীক্ষাকৰা।

5. Explain critically pragmatic theory truth.

সত্যতাৰউপযোগিতবাদতত্ত্বটোৰসমালোচনাত্মকব্যখ্যাআগবঢ়োৱা।

6. What are the theories of truth? Explain critically coherence theory of truth.

সত্যতাৰমতবাদবোৰকি কি? সত্যতাৰসংগতিবাদতত্ত্বটোসমালোচনাসহকাৰেআলোচনাকৰা।

8. Explain the correspondence theory of truth.

সাদৃশ্যবাদবাঅনুক্ৰমতবাদমতবাদটোব্যখ্যাকৰা।

9. Explain and examine coherence theory of truth.

সত্যতাৰসংগতিবাদতত্ত্বটোব্যখ্যাকৰিপৰীক্ষাকৰা।

10. .What do you mean by category of knowledge? What are the categories of knowledge?

জ্ঞানৰপ্ৰবৰ্গবুলিলেকিবুজা? জ্ঞানৰপ্ৰবৰ্গবোৰকিকি?

11. Write a note on Space and Time.

দেশআৰুকালৰপৰতএটিটোকালিখা।

12. Explain Kant's view on space and time.

দেশআৰুকালসম্পৰ্কীয়কাণ্টৰমতবাদটোব্যখ্যাকৰা।

13. "Space and time are empirically real but transcendently ideal." (Kant). Explain.

"দেশআৰুকালঅভিজ্ঞতামূলকহিচাপেবাস্তবকিন্তুঅতীন্দ্রিয়ভাবেভাবাত্মক।" (কাল্ট) ব্যখ্যাকৰা।

14. What is cause? Discuss the different theories of causality.

কাৰণকি? কাৰণসম্পৰ্কীয়বিভিন্নতত্ত্বসমূহআলোচনাকৰা।

15. Discuss Aristotle's views on causation.

কাৰণসম্পৰ্কেএৰিষ্টটলৰমতবাদআলোচনাকৰা।

16. Define with example each of the four causes as laid down by Aristotle.

এৰিষ্টটলেআগবঢ়োৱাচাৰিবিধকাৰণউদাহৰণসহলিখা।

Question Bank

Paper: Environmental Ethics

Paper Code UGPHDS203

Very Short Question: (1 marks)

1. What is non-maleficence?
অপকাৰ নকৰা নীতি (Non-maleficence) কি?
2. What is integrity?
সততা (Integrity) কি?
3. What is accountability?
দায়িত্ববোধ (Accountability) কি?
4. Define transparency.
স্বচ্ছতা (Transparency) কি?
5. What is a code of conduct?
আচৰণ বিধি (Code of Conduct) কি?
6. What is corruption?
দুৰ্নীতি (Corruption) কি?
7. What is public interest?
জনস্বার্থ (Public Interest) কি?
8. Define moral dilemma.
নৈতিক দ্বন্দ্ব (Moral Dilemma) কি?
9. What is impartiality?
নিৰপেক্ষতা (Impartiality) কি?
10. What is conflict of interest?
স্বার্থৰ সংঘাত (Conflict of Interest) কি?
11. Define corporate social responsibility (CSR).
Corporate Social Responsibility (CSR) মানে কি?
12. What do you mean by ethical dilemma?
নৈতিক দ্বন্দ্ব (ethical dilemma) কি?
13. Define code of conduct.
আচৰণ বিধি (code of conduct) কি?
14. What is Anthropocentrism in environmental ethics?
পৰিৱেশ নৈতিকতাত Anthropocentrism কি?
15. Who are the main proponents of Anthropocentrism?
Anthropocentrism ৰ মুখ্য সমৰ্থক কোন?
16. How does Anthropocentrism view nature?
Anthropocentrism এ প্রকৃতিক কেনেদৰে দেখে?
17. What is the main focus of Anthropocentric ethics?
Anthropocentric নৈতিকতাৰ মূল লক্ষ্য কি?
18. Give one criticism of Anthropocentrism.
Anthropocentrism ৰ এটা সমালোচনা উল্লেখ কৰক।

19. Define environmental ethics.
পৰিৱেশ নৈতিকতা কি?
20. What is the meaning of bioethics?
বায়ো-নৈতিকতা (Bioethics) কি?
21. What is corruption in ethics?
নৈতিকতাৰ ক্ষেত্ৰত দুৰ্নীতি কি?
22. What is beneficence?
উপকাৰিতা (Beneficence) কি?
23. What is Ecocentrism?
ইক'চেণ্ড্ৰিজম (Ecocentrism) কি?
24. Who are the main proponents of ecocentrism?
ইক'চেণ্ড্ৰিক চিন্তাধাৰাৰ মুখ্য প্ৰৱক্তা কোন?
25. How does ecocentrism differ from anthropocentrism?
ইক'চেণ্ড্ৰিজম আৰু এণ্ট্ৰ'প'চেণ্ড্ৰিজমৰ মাজত পাৰ্থক্য কি?
26. What is meant by intrinsic value in ecocentrism?
ইক'চেণ্ড্ৰিজমত “অন্তৰ্নিহিত মূল্য” (intrinsic value) মানে কি?
27. Name one principle of ecocentric ethics.
ইক'চেণ্ড্ৰিক নৈতিকতাৰ এটা নীতি লিখা।

Medium Questions : (6 marks)

1. Explain the importance of applied ethics in daily life.
দৈনন্দিন জীৱনত প্ৰয়োগমূলক নৈতিকতাৰ গুৰুত্ব বৰ্ণনা কৰা।
2. Discuss the ethical issues in environmental protection.
পৰিৱেশ সংৰক্ষণত নৈতিক সমস্যাসমূহ আলোচনা কৰা।
3. Explain the concept of human rights in applied ethics.
প্ৰয়োগমূলক নৈতিকতাত মানৱ অধিকাৰৰ ধাৰণা বৰ্ণনা কৰা।
4. What is whistleblowing? Explain its significance.
Whistleblowing কি? ইয়াৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰা।
5. Explain the relationship between ethics and profit.
নৈতিকতা আৰু লাভৰ মাজত সম্পৰ্ক ব্যাখ্যা কৰা।
6. Write a note on digital divide.
ডিজিটেল বিভাজনৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।
7. Define ethics in public administration.
জনপ্ৰশাসনত নৈতিকতা কি?
8. Explain the concept of Anthropocentrism in environmental ethics.
পৰিৱেশ নৈতিকতাত Anthropocentrism ৰ ধাৰণা ব্যাখ্যা কৰক।
9. Discuss the key features of Anthropocentric approach.
Anthropocentric পদ্ধতিৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰক।
10. What are the advantages of Anthropocentrism?

Anthropocentrism ৰ লাভসমূহ কি কি?

11. Critically examine Anthropocentrism with examples.

উদাহৰণসহ Anthropocentrism ৰ সমালোচনা কৰক।

12. How does Anthropocentrism influence environmental policies?

Anthropocentrism এ পৰিৱেশ নীতিৰ ওপৰত কেনেদৰে প্ৰভাৱ পেলায়?

13. Explain the basic principles of biocentrism.

বায়োচেণ্ড্ৰিজমৰ মূল নীতি সমূহ ব্যাখ্যা কৰক।

14. Discuss the concept of intrinsic value in biocentrism.

অন্তৰ্নিহিত মূল্যৰ ধাৰণা বায়োচেণ্ড্ৰিজমত কেনেদৰে বুজা যায়?

15. Compare biocentrism with anthropocentrism.

বায়োচেণ্ড্ৰিজম আৰু এন্থ্ৰ'প'চেণ্ড্ৰিজমৰ তুলনা কৰক।

16. Explain Paul Taylor's theory of respect for nature.

Paul Taylor-ৰ "Respect for Nature" তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰক।

17. What are the ethical implications of biocentrism in environmental protection?

পৰিৱেশ সংৰক্ষণত বায়োচেণ্ড্ৰিজমৰ নৈতিক প্ৰভাৱ কি কি?

18. Explain the concept of ecocentrism in environmental ethics. পৰিৱেশ নৈতিকতাত

ইক'চেণ্ড্ৰিজমৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

19. How does ecocentrism assign value to nature?

ইক'চেণ্ড্ৰিজমে প্ৰকৃতিক কেনেদৰে মূল্য দিয়ে?

20. Discuss the role of humans in ecocentric ethics.

ইক'চেণ্ড্ৰিক নৈতিকতাত মানুহৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

21. What are the key features of ecocentrism?

ইক'চেণ্ড্ৰিজমৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি?

22. Compare ecocentrism with biocentrism.

ইক'চেণ্ড্ৰিজম আৰু বায়'চেণ্ড্ৰিজমৰ তুলনা কৰা।

Long Questions (Essay Type)

1. Discuss the scope and significance of applied ethics in modern society.

আধুনিক সমাজত প্ৰয়োগমূলক নৈতিকতাৰ পৰিসৰ আৰু গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

2. Discuss the four basic principles of bio-medical ethics.

বায়ো-মেডিকেল নৈতিকতাৰ চাৰিটা মৌলিক নীতি আলোচনা কৰা।

3. Describe the role of leadership in promoting ethical practices.

নৈতিক আচৰণ প্ৰচাৰত নেতৃত্বৰ ভূমিকা বৰ্ণনা কৰা।

4. Discuss various ethical theories and their application in business decision-making.

বিভিন্ন নৈতিক তত্ত্ব আৰু ব্যৱসায়িক সিদ্ধান্তত ইয়াৰ প্ৰয়োগ আলোচনা কৰা।

5. Explain the impact of unethical practices on society and business.

অনৈতিক ব্যৱহাৰৰ সমাজ আৰু ব্যৱসায়ত প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা।

6. Explain the concept of accountability with examples.

উদাহৰণসহ দায়িত্ববোধ (Accountability) ব্যাখ্যা কৰা।

7. What are the causes of corruption?

দুৰ্নীতিৰ কাৰণসমূহ কি কি?

8. Explain the role of civil servants in maintaining ethical standards.

নৈতিক মানদণ্ড ৰক্ষা কৰাত কৰ্মচাৰীৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

9. Discuss transparency and its significance in governance.

স্বচ্ছতা আৰু ইয়াৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

10. What are the sources of ethical values?

নৈতিক মূল্যবোধৰ উৎসসমূহ কি কি?

11. Explain the concept of emotional intelligence in administration.

প্ৰশাসনত অনুভূতিমূলক বুদ্ধিমত্তা (Emotional Intelligence) ব্যাখ্যা কৰা।

12. Discuss various ethical theories and their relevance in public administration.

বিভিন্ন নৈতিক তত্ত্ব আৰু জনপ্ৰশাসনত ইয়াৰ প্ৰাসংগিকতা আলোচনা কৰা।

13. Explain moral dilemmas in public administration with suitable examples.

উপযুক্ত উদাহৰণসহ জনপ্ৰশাসনত নৈতিক দ্বন্দ্ব ব্যাখ্যা কৰা।

14. Examine the relationship between ethics and governance.

নৈতিকতা আৰু শাসনৰ মাজৰ সম্পৰ্ক পর্যালোচনা কৰা।

15. Discuss the role of laws and institutions in promoting ethics.

16. নৈতিকতা উন্নয়নত আইন আৰু প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

17. Analyze the impact of corruption on development.

উন্নয়নত দুৰ্নীতিৰ প্ৰভাৱ বিশ্লেষণ কৰা।

18. Explain the concept of good governance and its ethical dimensions.

ভাল শাসন (Good Governance) আৰু ইয়াৰ নৈতিক দিশসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

19. Discuss the importance of integrity and impartiality in civil services.

অসামৰিক সেৱাত সততা আৰু নিৰপেক্ষতাৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

20. Evaluate the role of accountability and transparency in preventing corruption.

দুৰ্নীতি ৰোধত দায়িত্ববোধ আৰু স্বচ্ছতাৰ ভূমিকা মূল্যায়ন কৰা।

21. Discuss Anthropocentrism as an ethical theory in environmental ethics. Explain its strengths and weaknesses. পৰিৱেশ নৈতিকতাৰ এটা তত্ত্ব হিচাপে Anthropocentrism আলোচনা কৰক। ইয়াৰ শক্তি আৰু দুৰ্বলতা ব্যাখ্যা কৰক।

22. Compare Anthropocentrism with Ecocentrism and Biocentrism.

Anthropocentrism ক Ecocentrism আৰু Biocentrism ৰ সৈতে তুলনা কৰক।

23. Critically evaluate Anthropocentrism in the context of modern environmental challenges.

আধুনিক পৰিৱেশ সংকটৰ প্ৰেক্ষাপটত Anthropocentrism ৰ সমালোচনামূলক মূল্যায়ন কৰক।

24. “Anthropocentrism leads to environmental degradation.” Discuss.

“Anthropocentrism এ পৰিৱেশ ধ্বংসৰ দিশে লৈ যায়।” আলোচনা কৰক।

25. Examine the relevance of Anthropocentrism in sustainable development.

টেকসই উন্নয়নত Anthropocentrism ৰ প্ৰাসংগিকতা বিশ্লেষণ কৰক।

26. Critically examine biocentrism as an ethical theory in environmental ethics.

পৰিৱেশ নৈতিকতাত বায়োচেণ্ড্ৰিজমক এটি নৈতিক তত্ত্ব হিচাপে সমালোচনামূলকভাৱে আলোচনা কৰক।

27. Discuss Paul Taylor’s biocentric ethics with suitable examples.

উদাহৰণসহ Paul Taylor-ৰ বায়োচেণ্ড্ৰিক নৈতিকতা আলোচনা কৰক।

28. Evaluate the strengths and weaknesses of biocentrism.

বায়োচেণ্ড্ৰিজমৰ শক্তি আৰু দুৰ্বলতা মূল্যায়ন কৰক।

29. Compare and contrast biocentrism with ecocentrism and anthropocentrism.

বায়োচেণ্ড্ৰিজম, ইকোচেণ্ড্ৰিজম আৰু এন্থ্ৰ'প'চেণ্ড্ৰিজমৰ তুলনা আৰু পাৰ্থক্য আলোচনা কৰক।

30. How can biocentrism guide environmental policies and sustainable development?

বায়োচেণ্ড্ৰিজমে কেনেকৈ পৰিৱেশ নীতি আৰু টেকসই উন্নয়নক পথ প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰে?

XXXXXXXXXXXXXXXX

Question Bank

Paper: Environmental Ethics

Paper Code UGPHDS203

Very Short Question: (1 marks)

1. What is non-maleficence?
অপকাৰ নকৰা নীতি (Non-maleficence) কি?
2. What is integrity?
সততা (Integrity) কি?
3. What is accountability?
দায়িত্ববোধ (Accountability) কি?
4. Define transparency.
স্বচ্ছতা (Transparency) কি?
5. What is a code of conduct?
আচৰণ বিধি (Code of Conduct) কি?
6. What is corruption?
দুৰ্নীতি (Corruption) কি?
7. What is public interest?
জনস্বার্থ (Public Interest) কি?
8. Define moral dilemma.
নৈতিক দ্বন্দ্ব (Moral Dilemma) কি?
9. What is impartiality?
নিৰপেক্ষতা (Impartiality) কি?
10. What is conflict of interest?
স্বার্থৰ সংঘাত (Conflict of Interest) কি?
11. Define corporate social responsibility (CSR).
Corporate Social Responsibility (CSR) মানে কি?
12. What do you mean by ethical dilemma?
নৈতিক দ্বন্দ্ব (ethical dilemma) কি?
13. Define code of conduct.
আচৰণ বিধি (code of conduct) কি?
14. What is Anthropocentrism in environmental ethics?
পৰিৱেশ নৈতিকতাত Anthropocentrism কি?
15. Who are the main proponents of Anthropocentrism?
Anthropocentrism ৰ মুখ্য সমৰ্থক কোন?
16. How does Anthropocentrism view nature?
Anthropocentrism এ প্রকৃতিক কেনেদৰে দেখে?
17. What is the main focus of Anthropocentric ethics?
Anthropocentric নৈতিকতাৰ মূল লক্ষ্য কি?
18. Give one criticism of Anthropocentrism.
Anthropocentrism ৰ এটা সমালোচনা উল্লেখ কৰক।

19. Define environmental ethics.
পৰিৱেশ নৈতিকতা কি?
20. What is the meaning of bioethics?
বায়ো-নৈতিকতা (Bioethics) কি?
21. What is corruption in ethics?
নৈতিকতাৰ ক্ষেত্ৰত দুৰ্নীতি কি?
22. What is beneficence?
উপকাৰিতা (Beneficence) কি?
23. What is Ecocentrism?
ইক'চেণ্ড্ৰিজম (Ecocentrism) কি?
24. Who are the main proponents of ecocentrism?
ইক'চেণ্ড্ৰিক চিন্তাধাৰাৰ মুখ্য প্ৰৱক্তা কোন?
25. How does ecocentrism differ from anthropocentrism?
ইক'চেণ্ড্ৰিজম আৰু এণ্ট্ৰ'প'চেণ্ড্ৰিজমৰ মাজত পাৰ্থক্য কি?
26. What is meant by intrinsic value in ecocentrism?
ইক'চেণ্ড্ৰিজমত “অন্তৰ্নিহিত মূল্য” (intrinsic value) মানে কি?
27. Name one principle of ecocentric ethics.
ইক'চেণ্ড্ৰিক নৈতিকতাৰ এটা নীতি লিখা।

Medium Questions : (6 marks)

1. Explain the importance of applied ethics in daily life.
দৈনন্দিন জীৱনত প্ৰয়োগমূলক নৈতিকতাৰ গুৰুত্ব বৰ্ণনা কৰা।
2. Discuss the ethical issues in environmental protection.
পৰিৱেশ সংৰক্ষণত নৈতিক সমস্যাসমূহ আলোচনা কৰা।
3. Explain the concept of human rights in applied ethics.
প্ৰয়োগমূলক নৈতিকতাত মানৱ অধিকাৰৰ ধাৰণা বৰ্ণনা কৰা।
4. What is whistleblowing? Explain its significance.
Whistleblowing কি? ইয়াৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰা।
5. Explain the relationship between ethics and profit.
নৈতিকতা আৰু লাভৰ মাজত সম্পৰ্ক ব্যাখ্যা কৰা।
6. Write a note on digital divide.
ডিজিটেল বিভাজনৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।
7. Define ethics in public administration.
জনপ্ৰশাসনত নৈতিকতা কি?
8. Explain the concept of Anthropocentrism in environmental ethics.
পৰিৱেশ নৈতিকতাত Anthropocentrism ৰ ধাৰণা ব্যাখ্যা কৰক।
9. Discuss the key features of Anthropocentric approach.
Anthropocentric পদ্ধতিৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰক।
10. What are the advantages of Anthropocentrism?

Anthropocentrism ৰ লাভসমূহ কি কি?

11. Critically examine Anthropocentrism with examples.

উদাহৰণসহ Anthropocentrism ৰ সমালোচনা কৰক।

12. How does Anthropocentrism influence environmental policies?

Anthropocentrism এ পৰিৱেশ নীতিৰ ওপৰত কেনেদৰে প্ৰভাৱ পেলায়?

13. Explain the basic principles of biocentrism.

বায়োচেণ্ড্ৰিজমৰ মূল নীতি সমূহ ব্যাখ্যা কৰক।

14. Discuss the concept of intrinsic value in biocentrism.

অন্তৰ্নিহিত মূল্যৰ ধাৰণা বায়োচেণ্ড্ৰিজমত কেনেদৰে বুজা যায়?

15. Compare biocentrism with anthropocentrism.

বায়োচেণ্ড্ৰিজম আৰু এন্থ্ৰ'প'চেণ্ড্ৰিজমৰ তুলনা কৰক।

16. Explain Paul Taylor's theory of respect for nature.

Paul Taylor-ৰ "Respect for Nature" তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰক।

17. What are the ethical implications of biocentrism in environmental protection?

পৰিৱেশ সংৰক্ষণত বায়োচেণ্ড্ৰিজমৰ নৈতিক প্ৰভাৱ কি কি?

18. Explain the concept of ecocentrism in environmental ethics. পৰিৱেশ নৈতিকতাত

ইক'চেণ্ড্ৰিজমৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

19. How does ecocentrism assign value to nature?

ইক'চেণ্ড্ৰিজমে প্ৰকৃতিক কেনেদৰে মূল্য দিয়ে?

20. Discuss the role of humans in ecocentric ethics.

ইক'চেণ্ড্ৰিক নৈতিকতাত মানুহৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

21. What are the key features of ecocentrism?

ইক'চেণ্ড্ৰিজমৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি?

22. Compare ecocentrism with biocentrism.

ইক'চেণ্ড্ৰিজম আৰু বায়'চেণ্ড্ৰিজমৰ তুলনা কৰা।

Long Questions (Essay Type)

1. Discuss the scope and significance of applied ethics in modern society.

আধুনিক সমাজত প্ৰয়োগমূলক নৈতিকতাৰ পৰিসৰ আৰু গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

2. Discuss the four basic principles of bio-medical ethics.

বায়ো-মেডিকেল নৈতিকতাৰ চাৰিটা মৌলিক নীতি আলোচনা কৰা।

3. Describe the role of leadership in promoting ethical practices.

নৈতিক আচৰণ প্ৰচাৰত নেতৃত্বৰ ভূমিকা বৰ্ণনা কৰা।

4. Discuss various ethical theories and their application in business decision-making.

বিভিন্ন নৈতিক তত্ত্ব আৰু ব্যৱসায়িক সিদ্ধান্তত ইয়াৰ প্ৰয়োগ আলোচনা কৰা।

5. Explain the impact of unethical practices on society and business.

অনৈতিক ব্যৱহাৰৰ সমাজ আৰু ব্যৱসায়ত প্ৰভাৱ ব্যাখ্যা কৰা।

6. Explain the concept of accountability with examples.

উদাহৰণসহ দায়িত্ববোধ (Accountability) ব্যাখ্যা কৰা।

7. What are the causes of corruption?

দুৰ্নীতিৰ কাৰণসমূহ কি কি?

8. Explain the role of civil servants in maintaining ethical standards.

নৈতিক মানদণ্ড ৰক্ষা কৰাত কৰ্মচাৰীৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা।

9. Discuss transparency and its significance in governance.

স্বচ্ছতা আৰু ইয়াৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

10. What are the sources of ethical values?

নৈতিক মূল্যবোধৰ উৎসসমূহ কি কি?

11. Explain the concept of emotional intelligence in administration.

প্ৰশাসনত অনুভূতিমূলক বুদ্ধিমত্তা (Emotional Intelligence) ব্যাখ্যা কৰা।

12. Discuss various ethical theories and their relevance in public administration.

বিভিন্ন নৈতিক তত্ত্ব আৰু জনপ্ৰশাসনত ইয়াৰ প্ৰাসংগিকতা আলোচনা কৰা।

13. Explain moral dilemmas in public administration with suitable examples.

উপযুক্ত উদাহৰণসহ জনপ্ৰশাসনত নৈতিক দ্বন্দ্ব ব্যাখ্যা কৰা।

14. Examine the relationship between ethics and governance.

নৈতিকতা আৰু শাসনৰ মাজৰ সম্পৰ্ক পর্যালোচনা কৰা।

15. Discuss the role of laws and institutions in promoting ethics.

16. নৈতিকতা উন্নয়নত আইন আৰু প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

17. Analyze the impact of corruption on development.

উন্নয়নত দুৰ্নীতিৰ প্ৰভাৱ বিশ্লেষণ কৰা।

18. Explain the concept of good governance and its ethical dimensions.

ভাল শাসন (Good Governance) আৰু ইয়াৰ নৈতিক দিশসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

19. Discuss the importance of integrity and impartiality in civil services.

অসামৰিক সেৱাত সততা আৰু নিৰপেক্ষতাৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

20. Evaluate the role of accountability and transparency in preventing corruption.

দুৰ্নীতি ৰোধত দায়িত্ববোধ আৰু স্বচ্ছতাৰ ভূমিকা মূল্যায়ন কৰা।

21. Discuss Anthropocentrism as an ethical theory in environmental ethics. Explain its strengths and weaknesses. পৰিৱেশ নৈতিকতাৰ এটা তত্ত্ব হিচাপে Anthropocentrism আলোচনা কৰক। ইয়াৰ শক্তি আৰু দুৰ্বলতা ব্যাখ্যা কৰক।

22. Compare Anthropocentrism with Ecocentrism and Biocentrism.

Anthropocentrism ক Ecocentrism আৰু Biocentrism ৰ সৈতে তুলনা কৰক।

23. Critically evaluate Anthropocentrism in the context of modern environmental challenges.

আধুনিক পৰিৱেশ সংকটৰ প্ৰেক্ষাপটত Anthropocentrism ৰ সমালোচনামূলক মূল্যায়ন কৰক।

24. “Anthropocentrism leads to environmental degradation.” Discuss.

“Anthropocentrism এ পৰিৱেশ ধ্বংসৰ দিশে লৈ যায়।” আলোচনা কৰক।

25. Examine the relevance of Anthropocentrism in sustainable development.

টেকসই উন্নয়নত Anthropocentrism ৰ প্ৰাসংগিকতা বিশ্লেষণ কৰক।

26. Critically examine biocentrism as an ethical theory in environmental ethics.

পৰিৱেশ নৈতিকতাত বায়োচেণ্ড্ৰিজমক এটি নৈতিক তত্ত্ব হিচাপে সমালোচনামূলকভাৱে আলোচনা কৰক।

27. Discuss Paul Taylor’s biocentric ethics with suitable examples.

উদাহৰণসহ Paul Taylor-ৰ বায়োচেণ্ড্ৰিক নৈতিকতা আলোচনা কৰক।

28. Evaluate the strengths and weaknesses of biocentrism.

বায়োচেণ্ড্ৰিজমৰ শক্তি আৰু দুৰ্বলতা মূল্যায়ন কৰক।

29. Compare and contrast biocentrism with ecocentrism and anthropocentrism.

বায়োচেণ্ড্ৰিজম, ইকোচেণ্ড্ৰিজম আৰু এন্থ্ৰ'প'চেণ্ড্ৰিজমৰ তুলনা আৰু পাৰ্থক্য আলোচনা কৰক।

30. How can biocentrism guide environmental policies and sustainable development?

বায়োচেণ্ড্ৰিজমে কেনেকৈ পৰিৱেশ নীতি আৰু টেকসই উন্নয়নক পথ প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰে?

XXXXXXXXXXXXXXXX

Question Bank

UG 2nd Sem

Department of Philosophy

UGPHDSC201

Introduction to Western philosophy

A) Very short questions (1 mark)

Unit 1:

1. What is Philosophy?

দর্শনকি?

2. What is the literal meaning of Philosophy?

দর্শনশব্দটোৰ আক্ষৰিক অৰ্থ কি?

3. Is Philosophy a science?

দর্শন বিজ্ঞাননে?

4. What is the relation between Philosophy and Science?

দর্শন আৰু বিজ্ঞানৰ মাজত সম্পর্ক কি?

5. What is the relation between Philosophy and Religion?

দর্শন আৰু ধৰ্মৰ মাজত সম্পর্ক কি?

Unit 2:

1. What is innate knowledge?

সহজাত জ্ঞান কি?

2. Who is known as the father of Rationalism?

যুক্তিবাদৰ পিতৃ কোন বুলি জনা যায়?

3. Who said “Knowledge comes from experience”?

“জ্ঞানঅভিজ্ঞতাৰপৰাআহে” বুলিকোনেকৈছিল?

3. What is Rationalism?

যুক্তিবাদকি?

4. Which faculty is emphasized in Rationalism?

যুক্তিবাদতকোনক্ষমতাকগুৰুত্বদিয়াহয়?

5. Name a Rationalist philosopher.

এজনযুক্তিবাদীদাৰ্শনিকৰনামলিখা।

6. What is Empiricism?

অভিজ্ঞতাবাদকি?

7. What is the source of knowledge in Empiricism?

অভিজ্ঞতাবাদতজ্ঞানৰউৎসকি?

8. Name an Empiricist philosopher.

এজনঅভিজ্ঞতাবাদীদাৰ্শনিকৰনামলিখা।

9. Who said “I think, therefore I am”?

“I think, therefore I am” বুলিকোনেকৈছিল?

10. Who said “The mind is a blank slate”?

“মনটোএটাঅলিখিতউকাকাগজ” বুলিকোনেকৈছিল?

11. Who said “All knowledge comes from experience”?

“সকলোজ্ঞানঅভিজ্ঞতাৰপৰাআহে” বুলিকোনেকৈছিল?

12. Who said “Reason is the source of knowledge”?

“যুক্তিহৈছেজ্ঞানৰউৎস” বুলিকোনেকৈছিল?

13. Who said “There are no innate ideas”?

“সহজাতধাৰণানাথাকে” বুলিকোনেকৈছিল?

14. Who said “Clear and distinct ideas are true”?

“স্পষ্টআৰুস্বচ্ছধাৰণাইসত্য” বুলিকোনেকৈছিল?

15. Who is known as an empiricist philosopher?

এজনঅভিজ্ঞতাবাদীদাৰ্শনিককোন?

16. What is the basis of knowledge in Empiricism?

অভিজ্ঞতাবাদতজ্ঞানৰআধাৰকি?

17. What are sense experiences?

ইন্দ্রিয়অভিজ্ঞতাকি?

18. What is tabula rasa?

Tabula rasa বুলিলেকিবুজায়?

19. What is Kant’s Critical philosophy?

কান্টৰসমালোচনামূলকদৰ্শনকি?

20. Who is the founder of Critical philosophy?
সমালোচনামূলকদর্শনৰপ্ৰতিষ্ঠাপককোন?

Unit 3:

1. Which theory holds that the object of knowledge exist inde-pendently of the knowing mind?
কোনমতবাদঅনুসৰিজেয়বস্তুৰমননিৰপেক্ষস্বতন্ত্ৰঅস্তিত্বআছে?
2. Which holds that the objects of knowledge exist independently of the knowing mind. (Idealism / Realism / Nominalism)
কিতত্ত্বঅনুসৰিজেয়বস্তুৰমননিৰপেক্ষস্বতন্ত্ৰঅস্তিত্বআছে? (ভাববাদ / বাস্তববাদ / নামবাদ)
3. Who at first used the term "Naïve realism"?
'Naïve realism' শব্দটোসৰ্বপ্ৰথমকোনেব্যৱহাৰকৰিছে?
4. Why naïve realism is called direct realism?
সৰলবাস্তৱবাদকয়অপৰোক্ষবাস্তৱবাদবুলিকোৱাহয়?
5. Which theory of realism is called presentationism?
বাস্তৱবাদৰকোনটোমতবাদকসাক্ষাৎপ্ৰতীতিবাদবুলিকোৱাহয়?
6. According to naïve realism we can directly / indirectly obtain the knowledge of external word.
সৰলবাস্তৱবাদঅনুসৰিআমিপ্ৰত্যক্ষভাৱে/পৰোক্ষভাৱেবাহ্যজগতৰজ্ঞানলাভকৰিবপাৰোঁ।
7. Which theory of realism is called unscientific realism?
বাস্তৱবাদৰকোনটোমতবাদক 'অবৈজ্ঞানিকবাস্তৱবাদ' বুলিকোৱাহয়?
8. Can naïve realism explain wrong knowledge?
সৰলবাস্তৱবাদেভ্ৰান্ত-জ্ঞানকব্যাখ্যাকৰিবপাৰেনে?
9. Has naïve realism a scientific basic?
সৰলবাস্তৱবাদৰবৈজ্ঞানিকভিত্তিআছেনে?
10. Name the theory which states that the external world can be indirectly known?
বাহ্যজগতকপৰোক্ষভাৱেজনাযাবুলিকোৱামতবাদটোৰনামলিখা।
11. . Which theory of realism is called commonsense realism?
কোনটোবাস্তৱবাদকসাধাৰণমানুহৰবাস্তৱবাদবুলিকোৱাহয়?
12. . The relation between knower and known is direct/ indirect in naïve realism.
সৰলবাস্তৱবাদতজ্ঞাতাআৰুজ্ঞেয়ৰসম্পৰ্কহ'লপ্ৰত্যক্ষ/পৰোক্ষ।
13. Name the theory which states that the external world can be directly known.
বাহ্যজগতকপ্ৰত্যক্ষভাৱেবাপোনপটীয়ভাৱেজনাযাবুলিকোৱামতবাদটোৰনামলিখা।
14. Which theory of realism is called indirect realism?
কোনটোবাস্তৱবাদকপৰোক্ষবাস্তৱবাদবুলিকোৱাহয়?

15. . Who propounded scientific realism?
বৈজ্ঞানিকবাস্তববাদৰপ্ৰৱৰ্তককোন?
16. Who is the author of the famous book, Essay Concerning Human Understanding?
বিখ্যাতগ্ৰন্থ Essay Concerning Human Understanding বলেখককোন?
17. Name the philosopher who said that the external world is unknown and unknowable?
বাহ্যজগতকঅজ্ঞাতআৰুঅজ্ঞেয়বুলিকোৱাদাৰ্শনিকগৰাকীৰনামলিখা।
18. The relation between knower and the known is indirect /direct in scientific realism.
বৈজ্ঞানিকবাস্তববাদতজ্ঞাতাআৰুজ্ঞেয়ৰমাজৰসম্পৰ্কপ্ৰত্যক্ষ / পৰোক্ষ।
19. "Primary qualities are objective and secondary qualities are subjective." Whose view is this?
"মুখ্যগুণবোৰবস্তুগতআৰুগৌণগুণবোৰমনোগত।" এইটোকাৰমত?
20. Substance is that I know not what"-who expressed this view?
"দ্রব্যহ'লযাকমইনাজানোঁ"-এইঅভিমনকোনেআগবঢ়াইছে।
21. Which theory holds that objects do not exist independently of the knowing mind?
কোনমতবাদঅনুসৰি জ্ঞেয়বস্তুৰমননিৰপেক্ষস্বতন্ত্ৰঅস্তিত্বনাই?
22. Who is the father of modern idealism?
আধুনিকভাববাদৰজনককোন?
23. Who is the founder of subjective idealism?
আত্মগতভাববাদৰপ্ৰৱৰ্তককোন?
24. Which theory of idealism is called mentalism?
ভাববাদৰকোনটোমতবাদকমানসবাদবুলিকোৱাহয়?
25. Did Berkeley believe in the existence of matter?
বাৰ্কলিয়েজড়দ্রব্যৰঅস্তিত্বতবিশ্বাসকৰেনে?
26. Who refuted Lock's classification of primary and secondary qualities?
ল'কৰমূখ্যআৰুগৌণগুণৰবিভাজনককোনেখণ্ডনকৰিছে?
27. Who claims only mind and their ideas exist? (Locke /Berkeley / Hume)
কেৱলমনআৰুমনৰধাৰণাকেঅস্তিত্বশীলবুলিকোনেদাবীকৰিছে? (ল'ক / বাৰ্কলি / হিউম)
28. Esse est percipi" Name the philosopher who is associated with this statement?
'অস্তিত্বপ্ৰত্যক্ষনিৰ্ভব'-এইউক্তিটোৰলগতজড়িতদাৰ্শনিকগৰাকীৰনামলিখা।
29. Who is the advocate of dialectical method?
দ্বান্দ্বিকপদ্ধতিৰপ্ৰৱৰ্ত্তাকোন?

30. Name the philosopher who advocates objectividealiism.

বস্তুগতভাববাদপ্রবর্তনকৰা দাৰ্শনিকগৰাকীৰ নাম লিখা।

31. According to Hegel, the last stage to reach the absolute is.....(Fill in the blanks)

হেগেলৰ মতে, পৰমব্ৰহ্মত উপনীত হোৱা অস্তিমন্তৰটো হৈছে.....

Unit 4:

1. How many theories of truth are there?

সত্যতাসম্পৰ্কীয় মতবাদ কেইটা?

2. Which philosophers are the supporter of correspondence theory of truth?

কোন দাৰ্শনিক সকলো সাদৃশ্যবাদ বা অনুরূপতাবাদ মতবাদৰ সমৰ্থক?

4. Write the names of philosophers who are the supporters of correspondence theory of truth.

সত্যৰ সাদৃশ্যবাদ বা অনুরূপতাবাদ মতবাদটো সমৰ্থন কৰা দাৰ্শনিক সকলৰ নাম লিখা।

5. Name the theory of truth supported by the Realists.

বাস্তৱবাদী সকলে সমৰ্থন কৰা সত্যতাসম্পৰ্কীয় তত্ত্বটোৰ নাম লিখা।

6. Name one supporter of the correspondence theory of truth.

সত্যতাসাদৃশ্যবাদ তত্ত্বটো সমৰ্থন কৰা এজন দাৰ্শনিকৰ নাম লিখা।

7. Give the idealistic view on Coherence theory of truth,

ভাববাদী দাৰ্শনিক সকলৰ সংগতিবাদ মতবাদটো লিখা।

8. What is the yardstick of truth according to the Coherence theory of truth?

সত্য সম্পৰ্কে সংগতিবাদ তত্ত্ব অনুসৰি সত্যতাৰ মাপকাঠি কি?

9. What is the meaning of coherence theory of truth?

সত্যতাৰ সংগতিবাদ তত্ত্বটোৰ অৰ্থ কি?

10. Name one supporter of the Coherence theory of truth.

সংগতিবাদৰ এজন সমৰ্থকৰ নাম লিখা।

11. What is coherence theory of truth?

সংগতিবাদকাকবোলে?

12. State the name of two philosophers who support Coherence theory of truth.

সংগতিবাদমতবাদটোসমর্থনকৰাদুজনদাৰ্শনিকৰনামলিখা।

13.. Name the theory of truth supported by the Idealist.

ভাববাদীসকলেসমর্থনকৰাসত্যতাসম্পৰ্কীয়তত্ত্বটোৰনামলিখা।

14. Name the theory of truth who admits the degrees of truth?

সত্যৰমাত্রাকস্বীকাৰকৰামতবাদটোৰনামলিখা।

15. Which Philosophers are the supporters of Pragmatic theory of truth?

কোনদাৰ্শনিকসকলউপযোগিতবাদৰসমর্থনকৰিছে?

16. Name one supporter of the pragmatic theory of truth.

সত্যৰউপযোগিতাবদৰএজনসমর্থকৰনামলিখা।

17. State the name of two philosophers who support pragmatic theory of truth.

সত্যৰউপযোগিতাবদতত্ত্বটোসমর্থনকৰাদুজনদাৰ্শনিকৰনামলিখা।

Short Questions/Short Notes: (6 Marks)

Unit 1

1. Write a short note on western philosophy.

পাশ্চাত্যদৰ্শনৰএটিচমুটোকালিখা।

2. Write a short note on the nature of Western philosophy.

পাশ্চাত্যদৰ্শনৰপ্রকৃতিসম্পৰ্কেচমুটোকালিখা।

3. Write a note on how philosophy related to science .

দৰ্শনবিজ্ঞানৰসৈতেকিদৰেসম্পৰ্কিতএটোটোকালিখা।

4. The relationship between Philosophy and religion.

দৰ্শন আৰু ধৰ্মৰ সম্পৰ্ক।

5. What is the difference between Philosophy and Science?

দৰ্শন আৰু বিজ্ঞানৰ মাজত পাৰ্থক্য কি?

6. What is the importance of Philosophy?

দৰ্শনৰ গুৰুত্ব কি?

7. What is Philosophy? Explain its nature.

দৰ্শন কি? ইয়াৰ স্বৰূপ ব্যাখ্যা কৰা।

8. Explain the scope of Philosophy.

দৰ্শনৰ পৰিসৰ ব্যাখ্যা কৰা।

Unit 2

1. Write a short note on Rationalism.
বুদ্ধিবাদৰ ওপৰত এটা চুটিটো কালিখা।
2. Write a short note on Empiricism.
অভিজ্ঞতাবাদৰ ওপৰত এটা চুটিটো কালিখা।
3. Kant's Critical Philosophy
কান্তৰ সমালোচনামূলক দৰ্শন
4. A priori knowledge?
A priori জ্ঞান
5. A posteriori knowledge
A posteriori জ্ঞান
6. Difference between a priori and a posteriori knowledge
A priori আৰু A posteriori জ্ঞানৰ মাজত পাৰ্থক্য
7. Explain the main features of Empiricism.
অভিজ্ঞতাবাদৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
8. How does Empiricism explain the origin of knowledge?
অভিজ্ঞতাবাদে জ্ঞানৰ উৎপত্তিকেনেকৈ ব্যাখ্যা কৰে?
9. Distinguish between Rationalism and Empiricism.
বুদ্ধিবাদ আৰু অভিজ্ঞতাবাদৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুওৱা।
10. Explain Kant's Critical Philosophy.
কান্তৰ সমালোচনামূলক দৰ্শন ব্যাখ্যা কৰা।
11. How does Kant synthesize Rationalism and Empiricism?
কান্তে কেনেকৈ বুদ্ধিবাদ আৰু অভিজ্ঞতাবাদক সমন্বয় কৰে?

12. Explain Kant's view: "Knowledge begins with experience but does not arise from experience alone."

“জ্ঞানঅভিজ্ঞতাৰসৈতেআৰম্ভহয়কিন্তুকেৱলঅভিজ্ঞতাৰপৰাউৎপন্ননহয়”—
এইবিষয়েকান্তৰমতব্যাখ্যাকৰা।

Unit 3:

1. What is Realism? Explain.

বাস্তৱবাদকি? ব্যাখ্যাকৰা।

2. Explain Naive Realism.

সৰলবাস্তৱবাদব্যাখ্যাকৰা।

3. Scientific Realism

বৈজ্ঞানিকবাস্তৱবাদ

4. Write a short note on Realism.

বাস্তৱবাদৰওপৰতএটাচুটিটোকালিখা।

5. What is Idealism? Explain.

ভাৱবাদকি? ব্যাখ্যাকৰা।

6. Can Naive realism explain error?

সৰলবাস্তৱবাদেভুলবাত্ৰাস্তজ্ঞানব্যাখ্যাকৰিবপাৰেনে?

7. What is the difference between primary and secondary qualities?

মুখ্যআৰুগৌণগুণৰপার্থক্যসমূহকিকি?

8. Write the difference between naive realism and scientific realism.

সৰলবাস্তৱবাদআৰুবৈজ্ঞানিকবাস্তৱবাদৰপার্থক্যলিখা।

9. Write the characteristics of naive realism.

সৰলবাস্তৱবাদৰবৈশিষ্ট্যলিখা।

10. Write the characteristics of scientific realism.

বৈজ্ঞানিকবাস্তৱবাদৰবৈশিষ্ট্যলিখা।

11. Write a short note on 'esse est percipi'.

'অস্তিত্বপ্রত্যক্ষনির্ভৰ' চমুকৈলিখা।

12. Write a short note on Subjective Idealism.

আত্মগতভাববাদৰএটিচমুটোকালিখা।

13. Write a short note on Objective Idealism.

বস্তুগতভাববাদৰএটিচমুটোকালিখা।

14. Write the characteristics of Idealism.

ভাববাদৰবৈশিষ্ট্যলিখা।

15. Write the difference between subjective and objective idealism.

আত্মগতআৰুবস্তুগতভাববাদৰপার্থক্যলিখা।

Unit 4:

1. What is truth? Explain the nature and criterion of truth.

সত্যকি? সত্যৰস্বৰূপআৰুমানদণ্ডবাখ্যাকৰা।

2. Write a short note on Correspondence theory of truth.

সাদৃশ্যবাদতত্ত্বৰএটিচমুটোকালিখা।

3. Write a short note on coherence theory of truth.

সংগতিবাদতত্ত্বটোচমুকৈলিখা।

4. Write a short note on pragmatic theory of truth.

উপযোগীতাবাদৰএটিচমুটোকালিখা।

5. Write about Coherence theory of truth in Hegelian Idealism.

হেগেলীয়ভাববাদৰসত্যৰসংগতিমতবাদটোৰবিষয়েলিখা।

6. Write a note on Space and Time.

দেশআৰুকালৰওপৰতএটিটোকালিখা।

7. Write a short note on the nature of Space.

দেশৰপ্রকৃতিসম্পর্কেএটাচমুটোকালিখা।

8. Write a short note on the nature of Time.

কালৰপ্রকৃতিসম্পর্কেএটাচমুটোকালিখা।

9. Discuss Aristotle's views on causation.

কাৰণসম্পৰ্কে এৰিষ্ট'টলৰ মতবাদ আলোচনা কৰা।

Long questions: (10 marks)

Unit 1:

1. What is Western Philosophy? Discuss its nature and scope.

পাশ্চাত্যদৰ্শন কি? ইয়াৰ স্বৰূপ আৰু পৰিসৰ আলোচনা কৰা।

2. Discuss the nature of Western Philosophy.

পাশ্চাত্যদৰ্শনৰ স্বৰূপ আলোচনা কৰা।

3. Explain the scope of Western Philosophy.

পাশ্চাত্যদৰ্শনৰ পৰিসৰ ব্যাখ্যা কৰা।

4. Discuss the relation between Western Philosophy and Science.

পাশ্চাত্যদৰ্শন আৰু বিজ্ঞানৰ মাজত সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা।

6. Explain the importance of Philosophy in human life.

মানুহৰ জীৱনত দৰ্শনৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰা।

7. Discuss the aims and functions of Philosophy.

দৰ্শনৰ উদ্দেশ্য আৰু কাৰ্যসমূহ আলোচনা কৰা।

8. "Philosophy is the mother of all sciences" — Discuss.

“দৰ্শন সকলো বিজ্ঞানৰ মাতৃ” — আলোচনা কৰা।

9. Discuss the relation between Philosophy with other disciplines.

দৰ্শনৰ লগত আন আন বিষয়সমূহৰ সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা।

Unit 2:

1. What is Rationalism? Discuss its main features.

বুদ্ধিবাদকি ? ইয়াৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্য আলোচনা কৰা।

2. What is Empiricism? Explain its main features.

অভিজ্ঞতাবাদকি ? ইয়াৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্য ব্যাখ্যা কৰা।

3. Critically examine the theory of Rationalism.

বুদ্ধিবাদতত্ত্ব সমালোচনা মূলকভাৱে পৰ্যালোচনা কৰা।

4. Critically examine the theory of Empiricism.

অভিজ্ঞতাবাদৰ তত্ত্ব সমালোচনা মূলকভাৱে পৰ্যালোচনা কৰা।

5. Discuss the differences between Rationalism and Empiricism.

বুদ্ধিবাদ আৰু অভিজ্ঞতাবাদৰ মাজত পাৰ্থক্য সমূহ আলোচনা কৰা।

6. Discuss Immanuel Kant's Critical Philosophy.

ইমানুৱেল কাণ্টৰ সমালোচনা মূলক দৰ্শন আলোচনা কৰা।

7. How does Immanuel Kant synthesize Rationalism and Empiricism?

কান্ত কেনেকৈ বুদ্ধিবাদ আৰু অভিজ্ঞতাবাদক সমন্বয় কৰে?

8. Explain the contribution of Rationalists to the theory of knowledge.

জ্ঞানতত্ত্বত বুদ্ধিবাদীসকলৰ অৱদান ব্যাখ্যা কৰা।

9. Explain the contribution of Empiricists to the theory of knowledge.

জ্ঞানতত্ত্বত অভিজ্ঞতাবাদীসকলৰ অৱদান ব্যাখ্যা কৰা।

10. Discuss the synthesis of knowledge in Kant's philosophy.

কান্তৰ দৰ্শনত জ্ঞানৰ সমন্বয় আলোচনা কৰা।

Unit 3:

1. What is realism? What are the characteristics of realism?

বাস্তৱবাদ কাক বোলে? বাস্তৱবাদৰ বৈশিষ্ট্য সমূহ কি কি?

2. What is naïve realism? What are its characteristics?

সৰলবাস্তৱবাদকি ? ইয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহকি কি?

3. What is naive realism? Is it a satisfactory theory?

সৰলবাস্তৱবাদকি ? এই মতবাদ সন্তোষজনক হয়নে?

4. Explain and examine the features of scientific realism.

বৈজ্ঞানিকবাস্তৱবাদৰ বৈশিষ্ট্যসমূহক ব্যাখ্যা আৰু পৰীক্ষা কৰা।

5. Explain and examine scientific realism.

বৈজ্ঞানিকবাস্তৱবাদ মতবাদটো ব্যাখ্যা আৰু পৰীক্ষা কৰা।

6. What is scientific realism and why is it known as representative realism?

বৈজ্ঞানিকবাস্তৱবাদকি আৰু ইয়াক প্ৰতীকপী বাস্তৱবাদকি য়ে কোৱা হয়?

7. What is scientific realism? Explain the characteristics of scientific realism.

বৈজ্ঞানিকবাস্তৱবাদকাক বোলে? বৈজ্ঞানিকবাস্তৱবাদৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

8. Explain and examine the naïve realism.

সৰলবাস্তৱবাদ মতবাদটো ব্যাখ্যা আৰু পৰীক্ষা কৰা।

9. Explain the drawbacks of naïve realism.

সৰলবাস্তৱবাদৰ দোষসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

10. What is idealism? What are the different types of idealism? Explain.

ভাববাদকি ? ভাববাদৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰ বোৰকি কি ? ব্যাখ্যা কৰা।

11. Explain objective idealism.

বস্তুগত ভাববাদ ব্যাখ্যা কৰা।

12. What are the salient features of idealism?

ভাববাদৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহকি কি?

13. Is Berkeley's idealism subjective or objective? Discuss.

বার্কলিৰ ভাববাদ আত্মগত ভাববাদ নে বস্তুগত ভাববাদ ? আলোচনা কৰা।

14. Explain and examine idealism of Berkeley. Is Berkeley's idealism subjective?

বার্কলিৰ ভাববাদ ব্যাখ্যা আৰু পৰীক্ষা কৰা। বার্কলিৰ ভাববাদ আত্মগত নে?

Unit 4:

1. Write a note on pragmatic theory of truth.

সত্যতাৰ উপযোগিতাৰ দত্তত্বটোৰ ওপৰত এটি টোকা লিখা।

2. Discuss the coherence theory of truth.

সংগতিবাদত্বটো আলোচনা কৰা।

3. What is truth? Explain in short the theories of truth.

সত্যতাকাক বোলে? সত্যতা সম্পৰ্কীয় তত্ত্বসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

4. Explain and examine the correspondence theory of truth.

সত্যতা সম্পৰ্কীয় সাদৃশ্যবাদত্বটো ব্যাখ্যা কৰি পৰীক্ষা কৰা।

5. Explain critically pragmatic theory truth.

সত্যতাৰ উপযোগিতাৰ দত্তত্বটোৰ সমালোচনা কৰা ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

6. What are the theories of truth? Explain critically coherence theory of truth.

সত্যতাৰ মতবাদবোৰ কি কি? সত্যতাৰ সংগতিবাদত্বটো সমালোচনা সহকাৰে আলোচনা কৰা।

8. Explain the correspondence theory of truth.

সাদৃশ্যবাদ বা অনুরূপতাবাদ মতবাদটো ব্যাখ্যা কৰা।

9. Explain and examine coherence theory of truth.

সত্যতাৰ সংগতিবাদত্বটো ব্যাখ্যা কৰি পৰীক্ষা কৰা।

10. .What do you mean by category of knowledge? What are the categories of knowledge?

জ্ঞানৰ প্ৰবৰ্গবুলি লে কি বুজা? জ্ঞানৰ প্ৰবৰ্গবোৰ কি কি?

11. Write a note on Space and Time.

দেশআৰুকালৰওপৰতএটিটোকালিখা।

12. Explain Kant's view on space and time.

দেশআৰুকালসম্পৰ্কীয়কাণ্টৰমতবাদটোব্যাক্ষ্যকৰা।

13. "Space and time are empirically real but transcendently ideal." (Kant). Explain.

"দেশআৰুকালঅভিজ্ঞতামূলকহিচাপেবাস্তবকিন্তুঅতীন্দ্রিয়ভাবেভাবাত্মক।" (কাণ্ট) ব্যাক্ষ্যকৰা।

14. What is cause? Discuss the different theories of causality.

কাৰণকি? কাৰণসম্পৰ্কীয়বিভিন্নতত্ত্বসমূহআলোচনাকৰা।

15. Discuss Aristotle's views on causation.

কাৰণসম্পৰ্কেএৰিষ্ট'টলৰমতবাদআলোচনাকৰা।

16. Define with example each of the four causes as laid down by Aristotle.

এৰিষ্ট'টলেআগবঢ়োৱাচাৰিবিধকাৰণউদাহৰণসহলিখা।